«ایران» از آخرین حمایت‌های غیرقیمتی وزارت جهاد کشاورزی از کشاورزان گزارش می‌دهد

۲۵ اقدام دولت برای خودکفایی محصولات استراتژیک کشاورزی

تعیین زودهنگام نرخ خرید تضمینی گندم، یارانه ۱۵۰۰ تومانی کشت گندم، تسهیلات ۱۸۲ میلیارد تومانی برای خرید کمباین و.... تنها قسمتی از اقدامات دولت سیزدهم برای حمایت از کشاورزان در یکسال اخیر است

امین محمودی
خبرنگار

علاوه بر تنظیم بازار کالاهای اساسی برای حمایت از مصرف کنندگان، از زمان شروع به کار دولت سیزدهم وزارت جهاد کشاورزی به اقدامات زیادی برای حمایت از کشاورزان و تولیدکنندگان روی آورده است که برخی از این اقدامات بی سابقه بوده و در دولت‌های گذشته صورت نمی‌گرفت. در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته دنیا برای حمایت از تولیدکنندگان و کشاورزان علاوه برسیاست‌های قیمتی مثل خرید تضمینی محصولات کشاورزی به سیاست‌های غیرقیمتی نیز توجه زیادی می‌شود تا مشکلی به لحاظ تنظیم بازار کالاهای اساسی وجود نداشته باشد و خودکفایی محصولات کشاورزی حاصل شود. از این رو وزارت جهاد کشاورزی دولت سیزدهم نیز علاوه بر افزایش خیره‌کننده قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی همچون گندم و کلزا روی به سیاست‌های غیرقیمتی برای افزایش درآمد کشاورزان و کاهش هزینه‌های آنها کرده و علاوه بر آن از تنظیم بازار کالاهای اساسی نیز غافل نبوده است که در گزارش زیر به برخی از این اقدامات خواهیم پرداخت؛

■ **۱- تعیین زودهنگام نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی از جمله گندم**

طی ۸ سال اخیر همواره دولت دوازدهم نرخ خرید تضمینی گندم و دیگر محصولات کشاورزی را با تأخیر ۵ تا ۸ ماهه نسبت به شروع فصل زراعی اعلام می‌کرد که همین امر سبب بی‌انگیزگی کشاورزان و واردات افسارگسیخته کالاهای اساسی و محصولات کشاورزی می‌شد ولی با شروع به کار دولت سیزدهم وزارت جهاد کشاورزی در دو سال اخیر نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی را قبل از شروع فصلی زراعی (مهرماه) در شهریورماه اعلام کرده است تا کشاورزان با رغبت بیشتری اقدام به تولید محصولات اساسی کرده و خودکفایی در این محصولات حاصل شود.

■ **۲- یارانه ۱۵۰۰ تومانی کشت گندم**

دولت در سال جدید تصمیم گرفته است برای اولین بار به ازای هر کیلوگرم کشت گندم در کشور یارانه‌ای ۱۵۰۰ تومانی به کشاورزان اعطا کند، در این خصوص سیدجواد ساداتی نژاد اعلام کرد: قیمت گندم در سال زراعی جدید ۱۴۰۱-۱۴۰۲، ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان اعلام شده و ۱۵۰۰ تومان یارانه کشت در نظر گرفته‌ایم که بخشی از آن را به یارانه کود و بذر اختصاص می‌دهیم.

■ **۳- کشت قراردادی در ۵.۵ میلیون هکتار از اراضی کشور**

یکی دیگر از اقدامات جدید وزارت جهاد کشاورزی کشت قراردادی است که امسال کلید خورده و طی پنج سال آینده قرار است در ۵.۵ میلیون هکتار از اراضی کشاورزی کشور اجرایی شود. به طوری که می‌توان گفت وزارت جهاد کشاورزی تاکنون اقدام به کشت قراردادی در بسیاری از محصولات کشاورزی از جمله گندم، برنج، دانه‌های روغنی، پنبه و چغندرقند

عکس: ایسنا

کرده است که این امر بدون شک در سالیان آینده سبب خواهد شد کشورمان به خودکفایی در این محصولات برسد. سید جواد ساداتی‌نژاد وزیر جهاد کشاورزی در نیمه مردادماه امسال، با اشاره به اجرای کشت قراردادی گندم از سال جاری گفت: در این طرح، نهاده متناسب با اقلیم به کشاورز اهدا می‌شود و تأمین مالی برای خرید سم، کود و بیمه برای محصول در دستور کار قرار دارد تا معیشت کشاورز تأمین شود. این موضوع به حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان تأمین مالی نیاز دارد.

■ **۴- اجرای الگوی کشت از ابتدای پاییز در کشور**

با حساس شدن امنیت غذایی در دنیا، سر و سامان دادن به برنامه‌های کشاورزی در راستای امنیت غذایی اهمیت بیشتری یافته که همه دنیا بویژه پس از شیوع ویروس کرونا و جنگ اوکراین و روسیه تلاش خود را در این زمینه دوچندان کرده‌اند و دولت هم برنامه‌های خود را روی این مسأله متمرکز کرده است. باوجود ابلاغ مجلس این طرح ۱۳ سالی است که هنوز اجرایی نشده ولی با این حال وزارت جهاد کشاورزی با اجرای آن قصد دارد تمرکز خود را روی محصولات اساسی بگذارد و از کشت محصولات آب‌بر به سمت کشت محصولات ارزشمندی چون گندم حرکت کند. یکی از دلایل این امر این است که مشکل عمده کشاورزی کشور در سال‌های گذشته، وابستگی بیش از اندازه به محصولات اساسی نظیر گندم، برنج، دانه‌های روغنی، خوراک دام و گوشت و غیره بود که ارزش تولید ۱۲۵ میلیون تن محصولات کشاورزی کشور را کمرنگ می‌کرد. آن‌طور که مسئولان وزارت جهاد کشاورزی می‌گویند با اجرای این طرح شاهد آن خواهیم بود که کشت محصولات کشاورزی تا ۱۸ درصد افزایش می‌یابد و به ۱۵۲ میلیون تن خواهد رسید، همچنین ۱۳ درصد مصرف آب کاهش می‌یابد.

■ **۵- زهکشی ۱.۵ میلیون هکتار از اراضی برنج در شمال کشور**

از سال گذشته تاکنون وزارت جهاد کشاورزی زهکشی اراضی برنج در شمال کشور را آغاز کرده تا با افزایش یک میلیون تنی تولید برنج در کشورمان در سال‌های آینده به خودکفایی در تولید این محصول برسیم. در این باره سیدجواد ساداتی نژاد، وزیر جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با «ایران» اظهار کرد: ۱.۵ میلیون هکتار از اراضی کشاورزی ما باید زهکشی شود که با جدیت آن را پیگیری می‌کنیم، زیرا زهکشی اراضی باعث افزایش بهره‌وری محصولات کشاورزی و در نهایت رسیدن به خودکفایی می‌شود.

■ **۶- معرفی ۲ رقم جدید برنج برای خودکفایی**

محققان معاونت مؤسسه تحقیقات برنج کشور در آمل دو رقم جدید برنج با عملکرد تولید ۸.۵ تن در هکتار معرفی کردند که با رونمایی این دو رقم جدید علاوه بر افزایش قابل توجه در تولید برنج، کشور از واردات این محصول بی‌نیاز خواهد شد. این دو رقم جدید که در حال حاضر ۰۸ و ۰۱۵ نام دارد، در فصل زراعی امسال در معاونت مؤسسه تحقیقات برنج کشور در شهرستان آمل کشت شده، علاوه بر مصرف کمتر آب، کیفیت بسیار خوب در طعم، حدود ۱.۵ تن در هکتار در مقایسه با ارقام پرمحصول قبلی افزایش عملکرد تولید دارد. وحید خسروی، معاون مؤسسه تحقیقات برنج کشور در مازندران به معرفی دولاین جدید برنج تولید محققان این مؤسسه در شهرستان آمل اشاره کرد و گفت: این دو رقم برنج تا پایان امسال رونمایی شده و برای فراگیرشدن کشت در اختیار کشاورزان قرار خواهد گرفت.

■ **۷- واردات برنج در فصل برداشت برنج داخلی**

دولت سیزدهم برای تنظیم بازار برنج ممنوعیت هرساله واردات آن را در زمان برداشت این محصول در داخل کشور را در سال جاری ملغی اعلام کرد که این امر ناشی از افزایش سرسام آور قیمت برنج در بازارهای جهانی بعد از فصل برداشت محصول در بازار داخلی بود تا واردکنندگان بخش خصوصی و شرکت بازرگانی دولتی با هزینه کمتری برنج را وارد کرده و برنج با قیمت کمتری به دست مصرف‌کننده نهایی برسد.

■ **۸- تسهیلات ۱۸۲ میلیاردی برای خرید کمباین پنبه به کشاورزان**

وزارت جهاد کشاورزی برای خودکفایی در تولید پنبه کشور تا سال ۱۴۰۳ اقدامات گسترده‌ای را انجام داده است، از این رو ۱۸۲ میلیارد و ۴۴۰ میلیون تومان تسهیلات کم بهره ۴ درصدی را برای خرید کمباین توسط پنبه‌کاران اختصاص داده است.

■ **۹- یارانه کشت پنبه**

از طرف دیگر تمام پنبه مورد نیاز کارخانجات نساجی همیشه توسط بخش خصوصی خریداری می‌شود و دولت صرفاً قیمت خرید تضمینی این محصول را به این دلیل اعلام می‌کند که اگر قیمت پنبه در بازار افت داشت به خرید تضمینی آن ورود کند. با همه این اوصاف، دولت به پنبه‌کاران نوورود به عرصه تولید این محصول به ازای هر کیلوگرم برداشت پنبه از مزارع خود و فروش آن به بخش خصوصی، یارانه ۱۵۰۰ تومانی اختصاص داده است.

■ **۱۰- یارانه ۶ میلیون تومانی کشت سویا**

به منظور رسیدن به خودکفایی ۵۰ درصدی دانه‌های روغنی تا افق ۱۴۰۴ وزارت جهاد کشاورزی حمایت‌های زیادی را از کشاورزان کرده که یکی از آنها اختصاص یارانه ۶ میلیون تومانی به سویاکاران است. سویا یکی از دانه‌های روغنی است که بسیار آب‌بر است و از هر کیلو از این محصول ۱۸ درصد روغن استحصال می‌شود به همین منظور وزارت جهاد کشاورزی به ازای هر هکتار ۳ میلیون تومان به کشاورزانی که سویا بکارند پرداخت می‌کند؛ همچنین ۳ میلیون تومان نیز به عنوان افزایش عملکرد بهره‌وری در این بخش به آنها پرداخت خواهد شد.

■ **۱۱- تسهیلات ۱۰۰ میلیارد تومانی برای کارخانجات پنبه‌پاک کنی**

یکی دیگر از اقدامات دولت برای توسعه کشت پنبه در کشور تخصیص یارانه ۱۰۰ میلیارد تومانی برای تجهیز و نوسازی کارخانجات پنبه پاک‌کنی است تا به موازات رشد تولید این محصول، کارخانجات پنبه پاک‌کنی نیز توسعه یابند.

■ **۱۲- تسهیلات ۵۰ میلیارد تومانی به کارخانجات بذر پنبه**

کارخانجات بذر پنبه نیز سهم عظیمی در رشد و توسعه کشت پنبه در کشور خصوصاً در استان‌های گلستان، خراسان رضوی و فارس دارند، از این رو دولت تسهیلات ۵۰ میلیارد تومانی را برای تجهیز و نوسازی کارخانجات بذر پنبه در نظر گرفته است.

■ **۱۳- بذر پنبه نصف قیمت در اختیار کشاورزان**

برای رسیدن به خودکفایی در تولید پنبه علاوه بر تسهیلات به کارخانجات این محصول، وزارت جهاد کشاورزی تصمیم گرفته است به خود پنبه‌کاران نیز با نصف قیمت یا همان یارانه ۵۰ درصدی بذر اعطا کند. به همین منظور این وزارتخانه دو و نیم برابر بیشتر از سال گذشته بذر استاندارد داخلی تأمین کرده و از سوی دیگر ورود بذر خارجی به کشور را برای تأمین کسری بذر تسهیل کرده است.

■ **۱۴- کاهش ۴۵ درصدی قیمت کود دوم**

اقدام دوم دولت کاهش قیمت کود شیمیایی بود که کشاورزان نسبت به قبل کود را راحت‌تر خریداری کردند، به گفته کارشناسان هر یک واحد کود که در محصول استفاده می‌شود ۹ واحد به تولید اضافه می‌کند. خبر کاهش قیمت کود شیمیایی را مدیرعامل شرکت خدمات حمایتی کشاورزی اوایل امسال در فروردین اعلام کرد که برای کودها یارانه دولتی پرداخت و از این پس با کاهش قیمت ۴۵ درصدی به کشاورزان عرضه می‌شود. بر اساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، مصرف کود فسفاته و پتاسه توسط کشاورزان در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۸ کاهش ۸۰ درصدی یافته است. از ابتدای سال ۹۹ و با آزادسازی نرخ کود شیمیایی که در دولت دوازدهم شکل گرفت، قیمت این محصول افزایش پنج برابری یافت که این افزایش قیمت موجب کاهش مصرف کود شیمیایی توسط کشاورزان شد و به گفته کارشناسان، کاهش کمی و کیفی محصولات کشاورزی را در پی داشته است.

■ **۱۵- یارانه حمل‌ونقل به تولیدکنندگان چغندرقند**

قیمت خرید تضمینی چغندرقند بهاره و پاییزه برای سال زراعی آینده به ترتیب یک هزار و ۸۷۰ و یک هزار و ۸۰۵ تومان تعیین شد، علاوه بر تعیین قیمت به ازای هر کیلوگرم چغندرقند بهاره ۴۰۰ تومان و چغندرقند پاییزه ۴۳۰ تومان هزینه حمل به قیمت خرید تضمینی این محصول اضافه می‌شود.

■ **۱۶- جایزه فروش چغندرقند به دولت**

به تولیدکنندگان چغندرقند به ازای هر تن چغندرقند بهاره و پاییزه ۲ کیلوگرم قند یا شکر به نرخ ۲ هزار و ۲۰۰ تومان و ۲۰ کیلوگرم تفاله خشک به نرخ ۸۰۰ تومان به‌عنوان جایزه تحویل داده خواهد شد.

■ **۱۷- تخفیف ۲۰ درصدی بیمه محصولات کشاورزی**

کشاورزان تولیدکننده چغندر قند، دانه کلزا و سویا نسبت به سایر تولیدکنندگان تخفیفی بیشتر معادل ۲۰ درصد از حق بیمه سهم کشاورزان برخوردار خواهند بود.

■ **۱۸- توسعه کشت چغندرقند به جای نیشکر برای خودکفایی شکر**

چغندرقند نسبت به نیشکر محصول کم آب‌بری است به طوری که برای کشت چغندرقند حداکثر آبی که در این نوع کشت مصرف می‌شود ۷ هزار و ۵۰۰ مترمکعب در هکتار می‌باشد در صورتی که این میزان در نیشکر ۳۵ هزار مترمکعب در هکتار می‌باشد به همین منظور وزارت جهاد کشاورزی به دنبال جایگزینی کشت چغندرقند با نیشکر است تا با خشکسالی خوزستان که تولیدکننده عمده شکر کشور است، میزان تولید این محصول در کشور کاسته نشده و به خودکفایی در تولید شکر نائل شویم.

■ **۱۹- توسعه کشت پاییزه چغندرقند به جای کشت تابستانه**

با توجه به شروع بارش و نزولات آسمانی از فصل پاییز و مقابله با هرگونه کم آبی در کشورمان وزارت جهاد کشاورزی به دنبال توسعه کشت پاییزه چغندرقند به جای کشت تابستانه است تا خودکفایی در تولید شکر به مشکل برنخورد.. در همین خصوص سیدجواد ساداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی در گفت‌وگویی اختصاصی با «ایران» گفت: برای خودکفایی در تولید شکر نیز می‌توانیم با اولویت قرار دادن کشت چغندرقند به جای نیشکر و توسعه کشت پاییزه این محصول به جای کشت تابستانه به دلیل آب بر بودن، این مهم را محقق کنیم.

■ **۲۰- احداث شهر پروتئین در شرق تهران برای مقابله با دلالان گوشت قرمز**

علاوه بر معافیت کامل عرضه‌کنندگان گوشت از پرداخت مالیات، دولت به دنبال طرح‌های دیگری نیز برای حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان محصولات دامی است. به‌طوری که در این خصوص مجتبی عالی، مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونی‌های کشاورزی دامداران ایران در گفت‌وگو با «ایران» اظهار کرد: خوشبختانه دولت مصر است حمایت‌های لازم را از دامداران و مصرف‌کنندگان گوشت قرمز داشته باشد. وی افزود: به همین منظور شرکت پشتیبانی امور دام محدوده وسیعی را در منطقه تهرانپارس تهران برای احداث شهر پروتئین در نظر گرفته و قرار است تمامی نیاز پروتئینی این شهر به‌صورت مستقیم توسط اتحادیه‌های دامی صورت گیرد. مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونی‌های کشاورزی دامداران ایران با بیان اینکه این طرح در حال سپری کردن مراحل قانونی خود است، خاطرنشان کرد: با این طرح محصولات پروتئینی بدون واسطه بلافاصله از تولید به مصرف خواهد رسید. عالی تصریح کرد: با این کار دلالان و واسطه‌ها از بازار گوشت قرمز حذف خواهند شد و تولیدکنندگان سود بیشتری از تولید خود خواهند برد و مصرف‌کنندگان نیز گوشت قرمز و محصولات پروتئینی را ارزان‌تر از قبل خریداری خواهند کرد.

■ **۲۱- تسهیلات ۲۰ هزار میلیارد تومانی به دامداران**

بعد از اصلاح ارز ترجیحی در کشور هزینه‌های تولیدی از جمله قیمت نهاده‌های دامی مورد نیاز دامداران بالطبع افزایش یافت به همین دلیل نیاز بود که دامداران نقدینگی لازم را برای خرید این نهاده‌ها داشته باشند، اما بسیاری از دامداران و مرغداران به‌شدت از آینده خود بعد از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی نگران بودند. با پیشنهاد وزیر جهاد کشاورزی و موافقت شورای پول و اعتبار ۲۰ هزار میلیارد تومان اعتبار جهت پرداخت تسهیلات و تأمین سرمایه در گردش این واحدهای تولیدی مشمول طرح مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه با نرخ سود ۱۰، ۱۵ و ۱۸ درصد جذب شد و در حال پرداخت به تولیدکنندگان مرغ گوشتی، تخم مرغ و دام است، این در حالی است که در دولت‌های گذشته هیچگونه برنامه و طرح مدونی در این خصوص وجود نداشته است.

■ **۲۲- رفع ممنوعیت صادرات مرغ به عراق پس از ۶ سال**

با اقدامات دولت سیزدهم و وزارت جهاد کشاورزی و ارتقای دیپلماسی غذایی، بعد از ۶ سال ممنوعیت صادرات محصولات طیور به کشور عراق برداشته و صادرات همه محصولات مرغداری ایران به عراق آزاد شده است. دلیل رفع این ممنوعیت، نظارت‌های بهداشتی ویژه سازمان دامپزشکی کشور و پیگیری‌های لازم در خصوص اتخاذ تمهیدات لازم جهت تضمین سلامت فضای تولید طیور کشور بود، به طوری که با تلاش‌های صورت گرفته سازمان دامپزشکی کشور، ایران از نظر بیماری طیور سبز است و با رفع این ممنوعیت موقعیت مساعدتری برای سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان بازار طیور کشور فراهم شد.

■ **۲۳- تسهیلات یک میلیارد تومانی دولت به آبزی‌پروران**

دولت سیزدهم و وزارت جهاد کشاورزی توسعه تولید و افزایش صادرات با هدف کمک به تأمین امنیت غذایی و کاهش واردات را در دستور کار خود قرار داده است. به طوری که محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهور در این باره می‌گوید: باید به دنبال طرح جهش تولید در شیلات باشیم که می‌تواند به اشتغالزایی و درآمد پایدار برای مردمان ساحل‌نشین منجر شود. رئیس سازمان شیلات ایران نیز در این باره گفت: بعد از مردمی‌سازی یارانه‌ها ۲۰۰ میلیون تومان شیلات‌کارت برای بهره‌مندی از تسهیلات ۱۲ درصدی و ۸۰۰ میلیون تومان تسهیلات ۱۵ درصدی برای خرید نهاده از بازارگاه به منظور حمایت از تولیدکنندگان این بخش اعطا می‌شود.

■ **۲۴- توجه به دیمزارها برای خودکفایی**

کشت دیم مبنا و یکی از مهم‌ترین پایه‌های تولیدات محصولات زراعی در کشورهای مختلف دنیا است.

با توجه به اهمیت موضوع، همزمان با آغاز به کار دولت سیزدهم، کارگروهی در راستای افزایش سطح زیر کشت دیم ایجاد و طرح جهش تولید دیم در ۱۵ استان به وسعت ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار از اراضی کشور هدف‌گذاری شد. در حال حاضر نیز براساس تفاهمنامه اردیبهشت ۱۴۰۱ وزارت جهاد کشاورزی با ستاد اجرایی فرمان امام(ره) توسعه این کشت در ۵.۲ میلیون هکتار از اراضی زراعی کشور (تمام استان‌های دارای ظرفیت) آغاز شده است. به طوری که اجرای طرح جهش تولید (گندم، جو، نخود، عدس، علوفه، گلرنگ، کلزا و کاملینا) در دیم‌زارهای ۱۵ استان کشور در سطح ۲۶۰۹ هزار هکتار و برنامه‌ریزی جهت سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ در ۱۸ استان دیم‌خیز کشور یکی از مهم‌ترین برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی در سال زراعی آینده است. از طرف دیگر این وزارتخانه پروژه ارتقای امنیت غذایی در ۹ استان (کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، لرستان، مرکزی، خراسان رضوی، خراسان شمالی و ایلام) را تا سال زراعی ۱۴۰۰ اجرا و سپس آن را تحت عنوان استان‌های تحت پوشش توسعه دیم‌زارها در قالب طرح ملی جهش تولید در دیم‌زارها ادامه داده است.

■ **۲۵- کشت سبزی و صیفی در گلخانه**

برای مقابله با تنش آبی و کشت بیشتر محصولات کم آب بر در اراضی باز کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی برنامه کشت سبزی و صیفی جات در گلخانه‌ها را در دستور کار قرار داده است. در همین خصوص سیدجواد ساداتی‌نژاد وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه بخش آب بر تولید در بخش کشاورزی سبزی و صیفی است، گفت: بنابر دستور رئیس جمهور امسال بنا داریم حرکت تغییر کشت سبزی و صیفی از زمین‌های آبی به گلخانه‌ها را شروع کنیم. زیرا گلخانه‌ها کم آب بر هستند و آب ذخیره می‌شود. برای این موضوع به ۱۰۰ هزار هکتار گلخانه نیاز داریم که در حال حاضر ۲۰ هزار هکتار داریم و باید آن را ۵ برابر کنیم. همچنین بایستی زمین‌های آبی را به کشت محصولات اساسی‌تر مانند گندم اختصاص دهیم. دیگر اینکه علوفه را هم از زمین‌های آبی به مراتع خواهیم برد.

پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال حجم صادرات میگو به حدود ۱۰ هزار تن برسد

رشد ۱۰۰ درصدی صادرات میگو

عکس: ایرنا

گروه اقتصادی/ میگوی ایرانی یکی از محصولات آبزی است که از بازارهای هدف صادراتی برخوردار است زیرا از معدود میگوهای باکیفیت دنیا محسوب می‌شود و در دو نوع پرورشی و دریایی تولید می‌گردد. تولید میگوی پرورشی از ۲۵ سال گذشته در کشور آغاز شد اما قبل از آن همه میگوها از دریا صید می‌شد.

با توسعه مزارع تولید میگوی پرورشی در نواحی جنوبی کشور این صنعت توانست نقش اشتغالزایی و ارزآوری را ایفا و جای خود را در اقتصاد کشور باز کند. امروز تولید میگو به حدود ۴۵ هزار تن در سال رسیده ولی میزان صید دریایی در سال‌های گذشته همیشه بین ۴ تا ۸ هزار تن ثابت بوده است.

تقریباً همه میگوی دریایی مصرف داخلی دارد و از میگوی پرورشی نیز حدود ۱۰ هزار تن در داخل مصرف و مابقی نیز صادر می‌شود و این روند صادراتی در سال‌های اخیر رو به افزایش گذاشته است. به عنوان نمونه صادرات میگو در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۲ با رشد ۲۱۵ درصدی به لحاظ وزنی و رشد ۲۳۰ درصدی به لحاظ ارزشی روبه‌رو بوده است. به طوری که صادرات این محصول از ۵۰ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار در سال ۱۳۹۲ به حدود ۱۶۷ میلیون دلار در سال گذشته رسید.

صادرات میگو علاوه بر کشورهای همسایه و حاشیه خلیج فارس توانست با تفاهمنامه‌هایی که با دو کشور روسیه و چین منعقد شد، بازار هدف قابل توجهی را پیدا کند و به رشد میزان ارزآوری کشور بیفزاید.

صنعت پرورش میگو در ایران فاصله زیادی با دنیا ندارد و ضریب نفوذ دانش در این صنعت متناسب با ضرایب جهانی است به طوری که ایران جزو کشورهای پیشتاز از نظر میزان برداشت میگو در واحد سطح است.

علی اکبر خدایی، دبیرکل اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: فصل صید میگوی پرورشی از مردادماه در هرمزگان آغاز شد و اکنون یک سوم صید میگو در بوشهر انجام شده است. صید در چابهار به اتمام رسیده است و در استان گلستان آغاز شده و در روزهای آینده در استان خوزستان آغاز می‌گردد.

وی با بیان اینکه در تولید میگوی پرورشی با کاهش روبه‌رو بوده ایم، می‌افزاید: ما قبل از آغاز تولید میگوی پرورشی انتظار افزایش تولید تا ۷۰ هزار تن را داشتیم اما چون مزارع تولید میگو دچار بیماری شدند اکنون پیش‌بینی افزایش تولید را نداریم. برآورد می‌شود میزان تولید در سال جاری به ۵۵ تا ۵۷ هزار تن برسد که در این صورت به آمار تولید سال قبل خواهد رسید.

خدایی درباره بیماری شایع شده در مزارع میگوی استان هرمزگان می‌گوید: امسال بیماری «نکروز حاد عفونی پانکراس میگو» که ناشی از یکی از انواع باکتری‌ها است، در بسیاری از مزارع استان هرمزگان شایع شد. با توجه به اینکه هرمزگان یکی از قطب‌های مهم تولیدکننده میگو محسوب می‌شود رشد میگو در آن کاهش پیدا کرد، بر مجموع تولید در سال جاری تأثیر گذاشت.

خدایی ادامه می‌دهد: در سایت‌های بوشهر و چابهار تولید میگو قابل قبول بود و به همین علت می‌توانیم امیدوار باشیم تولید میگو به رقم سال قبل برسد.

دبیرکل اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران، روند صادرات میگو را رو به افزایش عنوان می‌کند و می‌گوید: صادرات میگو در یکسال گذشته روند افزایشی داشته است که این موضوع در صادرات میگو به روسیه خود را نشان داده است. آمار پنج ماهه نخست نشان می‌دهد سال گذشته میزان صادرات به این کشور در حدود ۱۷۰۰ تن و امسال به ۳۷۰۰ تن رسیده است که حاکی از رشد ۱۰۰ درصدی است. رشد صادرات به روسیه قبل از بروز جنگ روسیه و اوکراین و تحریم این کشور توسط سایر کشورها آغاز شده بود. برآورد می‌شود تا پایان سال حجم صادرات میگو به حدود ۱۰ هزار تن برسد.

خدایی ادامه می‌دهد: صادرات میگو در سال گذشته ۳۳ هزار و ۶۰۰ تن بود که در حدود ۱۸۰ میلیون دلار ارزآوری برای کشور به همراه داشته است و انتظار می‌رود امسال هم صادرات به همین ارقام برسد. اگر صادرات میگو را به عنوان یکی از محصولات غیرنفتی با فرش مقایسه کنیم، مشخص می‌شود که توانسته جایگاه قابل قبولی بدست آورد.

خدایی یادآور می‌شود: میزان صادرات آبزیان از روده و پوست بیشتر شده اما هنوز میزان آن از صادرات خشکبار کمتر است. با درنظر گرفتن مجموع صادرات آبزیان می‌توان میزان ارزآوری آنها را برای کشور در حدود ۵۰۰ میلیون دلار درنظر گرفت. صادرات میگو در سال‌های اخیر به روسیه افزایش پیدا کرد و به عنوان نمونه سال ۹۸ به ۸۰۰ تن، سال ۹۹ یک هزار تن و سال ۱۴۰۰ به ۴ هزار تن رسیده است.

وی با اشاره به امضای تفاهمنامه صادرات آبزیان به چین و ارزآوری و رونقی که برای حوزه شیلات به همراه خواهد داشت، می‌گوید: وزارت جهاد کشاورزی اخیراً تفاهمنامه رسمی برای صادرات آبزیان به امضا رسانده است در حالی که در سال ۹۸ چنین تفاهمنامه‌ای امضا شده بود اما در تفاهمنامه جدید علاوه بر میگو، ماهی قزل آلا و سایر آبزیان هم برای صادرات اضافه شده است که امیدواریم این روند تداوم داشته باشد.

خدایی اظهار می‌کند: اکنون ارزش پوآن کاهش پیدا کرده است و چین امکان جذب همه تولیدات شیلاتی ایران را ندارند اما کاهش صادرات به چین با افزایش صادرات به روسیه جبران می‌شود.

دبیرکل اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران با اشاره به بازارهای هدف صادراتی میگو می‌گوید: کشورهای جنوب شرق آسیا مانند چین، ویتنام، مالزی، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس و لبنان، روسیه، کشورهای اروپایی و کشورهای شمال آفریقا بازارهای هدف میگو را تشکیل می‌دهند.

وی با اشاره به تولید میگوی پرورشی و دریایی در کشور بیان می‌کند: میگوی دریایی در خلیج فارس و دریای عمان صید می‌شود و در اسارت قابلیت پرورش ندارند اما گونه پرورشی که با عنوان میگوی سفید غربی در مزارع پرورش می‌یابد رشد خوبی دارند. صید میگوی دریایی امکان تولید در حجم بالا ندارد و از ۱۶ هزار تن در سال‌های قبل به ۴ هزار تن رسیده است.

خدایی در پایان بیان می‌کند: اکنون در بازارهای جهانی تفاوتی میان میگوی پرورشی و دریایی وجود ندارد و نوع دریایی برتری خاصی نسبت به پرورشی ندارد بلکه با توجه به تولید بیشتر نوع پرورشی از آن استقبال بیشتری هم می‌شود.